

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ПО ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСАХ

Н А К А З

04.01.2005 N 1

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
20 січня 2005 р.
за N 70/10350

**Про затвердження Порядку видачі та анулювання
спеціальних дозволів на зняття та перенесення
ґрунтового покриття (родючого шару ґрунту)
земельних ділянок**

(На доповнення додатково див. Лист Державної інспекції
з контролю за використанням і охороною земель
N 6-8-199 ([v-199484-05](#)) від 10.03.2005)

Відповідно до статей 166 та 168 Земельного кодексу України
([2768-14](#)), статей 2, 3 та 6 Закону України "Про державний
контроль за використанням та охороною земель" ([963-15](#)), Закону
України "Про охорону земель" ([962-15](#)), Положення про Державну
інспекцію з контролю за використанням і охороною земель,
затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2002
N 1958 ([1958-2002-п](#)) (із змінами), **Н А К А З У Ю:**

1. Затвердити Порядок видачі та анулювання спеціальних
дозволів на зняття та перенесення ґрунтового покриття (родючого
шару ґрунту) земельних ділянок (додається).

2. Державній інспекції з контролю за використанням і охороною
земель (Нечипоренко О.М.), Юридичному управлінню Держкомзему
України (Кальніченко А.Г.) забезпечити:

- погодження наказу з Міністерством охорони навколишнього
природного середовища України, Міністерством аграрної політики
України, Державним комітетом України з питань регуляторної
політики та підприємництва;

- подання наказу на державну реєстрацію до Міністерства
юстиції України в установленому законодавством порядку.

3. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Голова Комітету

А.С.Даниленко

ПОГОДЖЕНО:

Міністр охорони навколишнього
природного середовища України

С.В.Поляков

Голова Державного комітету
України з питань регуляторної
політики та підприємництва

Ю.А.Авксентьев

Міністр аграрної політики
України

В.А.Слаута

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державного комітету
України по земельних
ресурсах
04.01.2005 N 1

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
20 січня 2005 р.
за N 70/10350

**ПОРЯДОК
видачі та анулювання спеціальних дозволів
на зняття та перенесення ґрунтового покриття
(родючого шару ґрунту) земельних ділянок**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Цей Порядок визначає процедуру видачі та анулювання спеціальних дозволів на зняття та перенесення ґрунтового покриття (родючого шару ґрунту) земельних ділянок.

1.2. Порядок розроблено відповідно до вимог статей 166 та 168 Земельного кодексу України ([2768-14](#)), статей 2, 3 та 6 Закону України "Про державний контроль за використанням та охороною земель" ([963-15](#)), Закону України "Про охорону земель" ([962-15](#)), Положення про Державну інспекцію з контролю за використанням і охороною земель, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2002 N 1958 ([1958-2002-п](#)) (із змінами).

1.3. Вимоги Порядку щодо отримання дозволів на зняття та перенесення ґрунтового покриття (родючого шару ґрунту) земельних ділянок є обов'язковими для власників земельних ділянок та землекористувачів, діяльність яких пов'язана з порушенням поверхневого (родючого) шару ґрунту.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

У Порядку наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

ґрунтовий покрив земельних ділянок - поверхневий шар ґрунту, який характеризується родючістю;

спеціальний дозвіл на зняття та перенесення ґрунтового покриття (родючого шару ґрунту) земельних ділянок (далі - дозвіл) - це офіційний документ, який видається на підставі затвердженого в установленому законом порядку проекту землеустрою і дає право власнику земельної ділянки чи землекористувачу на зняття та перенесення ґрунтового покриття (родючого шару ґрунту) земельної ділянки.

3. ОBOB'ЯЗKOBICТЬ OФOPMЛEHHЯ ДOЗBOЛУ

3.1. Власники земельних ділянок та землекористувачі, які проводять гірничодобувні, геологорозвідувальні, будівельні та інші роботи, зобов'язані отримати дозвіл на зняття та перенесення ґрунтового покриття (родючого шару ґрунту) земельної ділянки, якщо це призводить до порушення поверхневого (родючого) шару ґрунту.

3.2. Дозвіл не вимагається у випадках, якщо переміщення ґрунтового покриття (родючого шару ґрунту) здійснюється в межах однієї й тієї самої земельної ділянки, що надана для ведення

особистого селянського господарства, ведення садівництва, будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), індивідуального дачного будівництва та будівництва індивідуальних гаражів.

3.3. Дозвіл видається на підставі затвердженого в установленому законом порядку проекту землеустрою, у якому повинні бути визначені умови зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту та порядок проведення рекультивації порушених земель. Якщо в проекті ці умови не визначені чи визначені в неповному обсязі, відповідний орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань земельних ресурсів (Держкомзему України /далі - Держкомзему/) відмовляє у видачі дозволу.

3.4. Відповідно до пункту "з" статті 25, статті 26 Закону України "Про землеустрій" ([858-15](#)) робочі проекти землеустрою щодо рекультивації порушених земель мають право розробляти юридичні та фізичні особи, які отримали ліцензії на проведення робіт із землеустрою.

3.5. Проект землеустрою повинен бути розроблений відповідно до вимог законодавчих та нормативно-правових актів, які регламентують порядок розробки, розгляду, погодження, затвердження та внесення змін до проектів землеустрою.

4. ОФОРМЛЕННЯ ТА ВИДАЧА ДОЗВОЛУ

4.1. Для отримання дозволу власник земельної ділянки, землекористувач або їх представник (далі - заявник) звертається із письмовою заявою до відповідного органу Держкомзему (далі - інспекційного органу Держкомзему).

4.2. До заяви (додаток 1) додаються такі документи:

копія документа, що посвідчує право власності чи право користування земельною ділянкою;

копія паспорта громадянина (для військових - посвідчення офіцера; юридичних осіб - копія свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи, копія статуту (положення), інформація щодо прізвища, ім'я та по батькові керівника (заступника), а також особи, відповідальної за додержання умов зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту, їх номери телефонів; представників - копія паспорта громадянина /посвідчення офіцера/, довіреність на отримання дозволу, інформація щодо прізвища, ім'я та по батькові особи, відповідальної за додержання умов зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту, її номер телефону);

проект землеустрою із зазначенням його розробника, копія ліцензії на проведення робіт із землеустрою;

копія агрохімічного паспорта земельної ділянки;

копія договору на виконання земляних робіт (у разі якщо заявник уклав договір на зняття та перенесення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) земельної ділянки з іншою фізичною чи юридичною особою), прізвище, ім'я та по батькові особи, відповідальної за додержання умов зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту, її номер телефону;

копія документа, що підтверджує сплату коштів за відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва (у разі їх наявності).

4.3. Заява про видачу дозволу та додані до неї матеріали розглядаються в термін не більше 30 календарних днів з дня їх одержання.

4.4. У разі необхідності проведення обстеження значних площ земельних ділянок, на яких планується провести зняття ґрунтового

покриву (родючого шару ґрунту), термін розгляду заяви може бути продовжено за письмовою згодою заявника, але не більше ніж на 10 календарних днів.

4.5. За результатами розгляду матеріалів інспекційний орган Держкомзему видає дозвіл чи відмовляє у його видачі. У разі відмови у видачі дозволу інспекційний орган Держкомзему письмово повідомляє про це заявника із зазначенням причин відмови.

4.6. Дозвіл (додаток 2) оформляється у двох примірниках. Перший примірник дозволу вручається під підпис або надсилається рекомендованим листом заявнику, другий - залишається в органі, що його видав.

4.7. Дозвіл підписується начальником відповідного інспекційного органу Держкомзему та скріплюється гербовою печаткою.

4.8. Строк дії дозволу встановлюється відповідно до строків проведення земляних робіт, визначених у проекті землеустрою.

4.9. Бланки дозволів повинні бути надруковані в друкарні, мати єдину наскрізну нумерацію в межах відповідного інспекційного органу Держкомзему.

4.10. Виготовлення бланків дозволів забезпечують інспекційні органи Держкомзему. Після отримання бланків дозволів з друкарні вони реєструються, видаються та обліковуються відповідно до вимог чинного законодавства.

5. ОБЛІК ВИДАНИХ ДОЗВОЛІВ

5.1. Облік виданих дозволів ведеться у Журналі реєстрації дозволів на зняття та перенесення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) земельних ділянок (далі - Журнал) (додаток 3), який ведеться в інспекційних органах Держкомзему.

5.2. Сторінки журналу мають бути пронумеровані, прошнуровані, скріплені підписом начальника відповідного інспекційного органу Держкомзему та печаткою.

5.3. Дозвіл повинен бути зареєстрований у день його видачі.

6. ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК АНУЛЮВАННЯ ДОЗВОЛУ

6.1. Підставами для анулювання дозволу є:

- заява власника земельної ділянки чи землекористувача про анулювання дозволу;
- смерть власника земельної ділянки;
- припинення діяльності юридичної особи;
- припинення права користування земельною ділянкою;
- зміна власника земельної ділянки чи землекористувача;
- звернення стягнення на земельну ділянку, яка перебуває у власності, на вимогу кредитора;
- конфіскація земельної ділянки, яка перебуває у власності, за рішенням суду;
- визнання дозволу недійсним у судовому порядку;
- невиконання умов зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту чи порядку проведення рекультивациі порушених земель, визначених у проекті землеустрою;
- використання земельної ділянки способами, які суперечать екологічним вимогам, якщо це призводить до забруднення чи засмічення земель, погіршення чи втрати родючості ґрунтів;
- невиконання законних розпоряджень чи приписів посадових осіб інспекційних органів Держкомзему.

6.2. Анулювання дозволу здійснюється органом, який його видав, шляхом прийняття рішення про анулювання дозволу (додаток 4).

6.3. У разі наявності підстав для анулювання дозволу, зазначених у пункті 6.1 Порядку, інспекційний орган Держкомзему, керуючись статтею 10 Закону України "Про державний контроль за використанням та охороною земель" ([963-15](#)), викликає заявника до інспекційного органу Держкомзему для отримання усних або письмових пояснень. У виклику (повідомленні) зазначаються адреса інспекційного органу Держкомзему, дата та час прибуття, перелік матеріалів, які необхідно надати до інспекційного органу Держкомзему, необхідних для розгляду справи. Обов'язково зазначається вимога щодо надання до інспекційного органу Держкомзему оригіналу дозволу.

6.4. Матеріали, які свідчать про наявність підстав для анулювання дозволу (у тому числі про вчинення правопорушення /за наявності/ - акт перевірки, протокол про адміністративне правопорушення, припис), розглядаються у присутності заявника. У разі його нез'явлення до інспекційного органу Держкомзему рішення про анулювання дозволу (постанова про накладення на заявника адміністративного стягнення - за наявності правопорушення) виносяться без його присутності. Особа, яка їх виносить, зобов'язана переконатись у наявності даних про своєчасне повідомлення заявника про час і місце розгляду матеріалів та відсутності клопотання про відкладення розгляду справи.

6.5. Копія рішення про анулювання дозволу вручається підпис заявнику в триденний термін з дня його прийняття, а в разі якщо порушення призводить до забруднення чи засмічення земель, погіршення чи втрати родючості ґрунтів, рішення про анулювання дозволу вручається негайно (у можливо короткі строки). Одночасно із врученням копії рішення про анулювання дозволу вилучається оригінал дозволу. Надсилання копії рішення про анулювання дозволу поштою не допускається. Про анулювання дозволу робиться відповідна відмітка в журналі реєстрації дозволів.

6.6. У разі якщо після накладення адміністративного стягнення заявник відмовляється припинити порушення земельного законодавства та усунути його наслідки, інспекційний орган Держкомзему повторно накладає на нього адміністративне стягнення за статтею 188-5 Кодексу України про адміністративні правопорушення ([80731-10](#)).

6.7. Якщо дозвіл було анульовано у зв'язку з порушенням вимог земельного законодавства, інформація про анулювання дозволу (із зазначенням вжитих до порушника адміністративних стягнень) направляється до відповідного органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування та органу прокуратури.

7. КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ УМОВ ЗНЯТТЯ, ЗБЕРЕЖЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ РОДЮЧОГО ШАРУ ҐРУНТУ

7.1. Контроль за виконанням умов зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту, визначених у проекті землеустрою, здійснює інспекційний орган Держкомзему, який видав дозвіл, та територіальний орган спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища.

7.2. Після проведення рекультивації порушених земель проводиться обстеження земельної ділянки і складається акт, який підписується представниками інспекційного органу Держкомзему, територіального органу спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища та заявником. В акті зазначається відповідність

виконаних робіт умовам, визначеним у проекті землеустрою, фіксуються показники агрохімічного паспорта земельної ділянки, з якої було знято родючий шар ґрунту, а також показники агрохімічного паспорта рекультивованої земельної ділянки.

8. ПОРЯДОК ОСКАРЖЕННЯ ДІЙ ПОСАДОВИХ ОСІБ ІНСПЕКЦІЙНИХ ОРГАНІВ ДЕРЖКОМЗЕМУ

8.1. Дії посадових осіб інспекційних органів Держкомзему щодо відмови у видачі дозволу чи його анулювання можуть бути оскаржені заявником в інспекційному органі Держкомзему вищого рівня в 10-денний строк з дня одержання рішення (повідомлення про відмову).

8.2. Подання скарги на дії посадової особи інспекційного органу Держкомзему призупиняє виконання рішення про анулювання дозволу, крім випадків, коли це призводить до забруднення чи псування земель.

8.3. Скарга на дії посадової особи розглядається інспекційним органом Держкомзему вищого рівня в 10-денний строк.

8.4. Про результати розгляду скарги інспекційний орган у 3-денний строк з моменту прийняття рішення письмово повідомляє заявника.

8.5. У разі оскарження дій посадової особи в суді строк та порядок розгляду скарги встановлюються чинним законодавством.

Заступник начальника Державної
інспекції з контролю
за використанням і охороною земель

М.І.Мамчур

Додаток 1
до пункту 4.2 Порядку видачі
та анулювання спеціальних
дозволів на зняття
та перенесення ґрунтового
покриву (родючого шару
ґрунту) земельних ділянок

Начальнику _____
(найменування
інспекційного
органу Держкомзему,

прізвище, ім'я
та по батькові начальника)

(прізвище, ім'я
та по батькові заявника;

для юридичних осіб - назва
суб'єкта господарювання,

прізвище, ім'я
та по батькові керівника,
місцезнаходження)

ЗАЯВА

Прошу видати дозвіл на зняття та перенесення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) земельної ділянки у зв'язку з проведенням

_____ робіт.
(вказати вид робіт)

Земельна ділянка площею _____ га розташована _____

_____ (місце розташування земельної ділянки,

_____ цільове призначення, категорія земель та склад угідь)

і використовується
на підставі _____

_____ (назва документа, що посвідчує право власності
чи право користування земельною ділянкою,

_____ дата його видачі /реєстрації/ та номер)

Додатки:

_____ (зазначається перелік документів, визначених у пункті
4.2 Порядку, які додаються до заяви)

" ____ " _____ 200_ р. _____
(підпис) (прізвище, ім'я
та по батькові заявника)

Заступник начальника Державної
інспекції з контролю
за використанням і охороною земель

М.І.Мамчур

Додаток 2
до пункту 4.6 Порядку видачі
та анулювання спеціальних
дозволів на зняття та
перенесення ґрунтового
покриву (родючого шару
ґрунту) земельних ділянок

_____ (найменування інспекційного органу Держкомзему, його адреса)

**ДОЗВІЛ
на зняття та перенесення ґрунтового покриву
(родючого шару ґрунту) земельної ділянки**

" ____ " _____ 200_ р. N 0000*

1. Дозвіл видано _____
(для фізичних осіб - прізвище, ім'я
та по батькові, місце проживання, телефон;

для юридичних осіб - назва суб'єкта господарювання, посада,
прізвище, ім'я та по батькові керівника, адреса та телефон)

про те, що на земельній ділянці, яка використовується на підставі

(назва документа, що посвідчує право власності чи право
користування земельною ділянкою, орган, що видав,

_____,
дата його видачі /реєстрації/ та номер)

дозволено зняття та перенесення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) земельної ділянки відповідно до умов, визначених у проекті землеустрою.

2. Земельна ділянка площею _____ га розташована

(місце розташування земельної ділянки,
цільове призначення, категорія земель та склад угідь)

3. Дозвіл виданий на підставі проекту землеустрою, розробленого

(найменування юридичної особи, місцезнаходження чи прізвище,
ім'я та по батькові фізичної особи, місце проживання,

які розробили проект, дата та номер
ліцензії на проведення робіт із землеустрою)

та затвердженого _____

(зазначити дату та ким затверджений
проект землеустрою)

4. Умови виконання робіт _____

(зазначити умови зняття, збереження

і використання родючого шару ґрунту,

порядку проведення рекультивації порушених земель
відповідно до вимог проекту землеустрою)

(зворотний бік дозволу)

5. Відповідальним за дотримання умов зняття, збереження
і використання родючого шару ґрунту є

(прізвище, ім'я та по батькові особи,
місце проживання, телефон)

6. За порушення умов зняття, збереження і використання
родючого шару ґрунту, порядку проведення рекультивації порушених
земель, визначених у проекті землеустрою та зазначених у дозволі,
відповідальні особи будуть притягнуті до адміністративної
відповідальності за статтею 54 Кодексу України про адміністративні
правопорушення.

7. Після завершення робіт повідомити орган, який видав дозвіл.

8. Дозвіл дійсний до _____

(указати число, місяць та рік словами)

М. П. _____
(підпис)

 (прізвище та ініціали
 особи, яка отримала
 /відправила/ дозвіл) _____ (дата) _____ (підпис)

М. И. Мамчур

Додаток 3
до пункту 5.1 Порядку видачі
та анулювання спеціальних
дозволів на зняття
та перенесення ґрунтового
покриву (родючого шару
ґрунту) земельних ділянок

Виданих _____
(назва інспекційного органу Держкомзему)

Закінчено " _ " _ 200_ р.

Зразок журналу

Ліва сторінка журналу

Порядковий номер	Дата видачі дозволу	Номер дозволу	Кому видано дозвіл
1	2	3	4

Права сторінка журналу

Відповідальний за виконання умов, зазначених у дозволі	Дозвіл дійсний до	Заходи, які вжиті при виявленні порушення	Анулювання дозволу (з якого терміну анульовано дозвіл, дата та номер рішення)
5	6	7	8

Заступник начальника Державної
інспекції з контролю
за використанням і охороною
земель

М.І.Мамчур

Додаток 4
до пункту 6.2 Порядку видачі
та анулювання спеціальних
дозволів на зняття
та перенесення ґрунтового
покриву (родючого шару
ґрунту) земельних ділянок

(найменування інспекційного органу Держкомзему, його адреса)

РІШЕННЯ
про анулювання дозволу на зняття
та перенесення ґрунтового покриву (родючого
шару ґрунту) земельної ділянки

" ____ " _____ 200_ р. N _____

Я, _____
(посада, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи,
яка приймає рішення)

розглянувши матеріали про вчинення порушення земельного
законодавства

(для фізичних осіб - прізвище, ім'я та по батькові,

для юридичних осіб - назва суб'єкта
господарування, посада, прізвище, ім'я та по батькові керівника)

УСТАНОВИВ:

(викласти суть порушення з посиланням на відповідну норму
пункту 6.1 Порядку)

(зворотний бік рішення)

Зважаючи на вищевикладене, а також керуючись статтями 166 та 168 Земельного кодексу України, статтею 6 Закону України "Про державний контроль за використанням та охороною земель", розділом 6 Порядку видачі та анулювання спеціальних дозволів на зняття та перенесення ґрунтового покриття (родючого шару ґрунту) земельних ділянок,

ВИРІШИВ:

1. Анулювати з "___" _____ 200_ року дозвіл на зняття та перенесення ґрунтового покриття (родючого шару ґрунту) земельної ділянки від "___" _____ 200_ р. N ___, що виданий

(найменування інспекційного органу Держкомзему, який видав дозвіл)

2. Вилучити оригінал дозволу та зробити в журналі реєстрації дозволів відповідну відмітку.

3. Зобов'язати _____
(для фізичних осіб - прізвище, ім'я та по батькові,

_____ для юридичних осіб - назва суб'єкта господарювання, посада, прізвище, ім'я та по батькові керівника)

усунути порушення земельного законодавства до "___" _____ 200_ р.

У разі неусунення порушення земельного законодавства в установлений термін особи, винні в цьому, будуть притягнуті до адміністративної відповідальності.

_____ (посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка прийняла рішення)

М. П.

_____ (підпис)

Копію рішення отримав

_____ (прізвище та ініціали особи, яка отримала копію рішення)

_____ (дата)

_____ (підпис)

Заступник начальника Державної інспекції з контролю за використанням і охороною земель

М.І.Мамчур
